

KÖNYVTÁRAK AZ EMBERI KAPCSOLATOKÉRT

Beszámoló az Országos Könyvtári Napok 2013. évi Bács-Kiskun megyei eseményeiről

Bács-Kiskun megyében 2013 legátfogóbb, sok érdeklődő figyelmére számító, és számos együttműködésre épülő eseménye az Országos Könyvtári Napok rendezvénysorozata volt. A hét során több olyan, hagyományosnak tekinthető programelemet alkalmaztunk, amelyek évről évre az aktuális tematikához igazítva kínálnak kitűnő lehetőséget a lakosság újabb és újabb csoportjának megnyerésére, könyvtári szolgáltatásaink népszerűsítésére. Így történt ez 2013 őszén is. Az Informatikai és Könyvtári Szövetség országos koncepciója ezúttal az emberi kapcsolatok gondolatkört állította a középpontba.

Bács-Kiskun megyében az Országos Könyvtári Napok alatt **92 településen 546 programra** került sor, ami **15 538 érdeklődőt** vonzott. Mindez igazolja azt a könyvtárak közti egyre szorosabb és összehangoltabb munkát, amit évek óta végzünk.

Megyénkben 2013-ban is a Katona József Könyvtár koordinálta a „Könyvtárak az emberi kapcsolatokért” eseményeit naprakész információkkal, módszertani ajánlásokkal, személyes konzultációval, kész forgatókönyvekkel, és programszervezéssel segítettük a városi, a községi könyvtárakat és a kistelepüléseken működő szolgáltatóhelyeinket.

Az Országos Könyvtári Napok előkészítő munkái nyáron kezdődtek, amikor elkészítettük a városi és községi könyvtáraknak, illetve a szolgáltatóhelyeknek átadott forgatókönyveket, a játékok feladatait, és ekkor került sor a megyei promóciós anyagok tervezésére, majd nyomdai kivitelezésére. Megyénkben is az öt kiemelt téma köré – család, barátság, egymásra figyelés, befogadás, elfogadás, 7 határ – csoportosultak az események.

2013. OKTÓBER 8. CSALÁDI Ó-BEN

A programsorozatot nyitó téma a család volt. Az a közösség, amely születésünktől kezdve része hétköznapjainknak és ünnepeinknek. Irodalmi alkotásokkal, filmekkel, közös játékkal, beszélgetésekkel idézték könyvtáraink az alapvető családi

kapcsolatokat. *Bátyán* a gyerekek családban betöltött szerepéről, feladataikról, kötelességeikről beszélgettek a kisiskolásokkal, *Kiskőrösön* Családról családra címmel szerveztek vetélkedőt, *Kecskeméten* pedig a családfa kutatás és készítés nyomtatott forrásairól és az internetes információszerzési lehetőségekről hallhattak előadást a résztvevők. Érdekes volt a híres kecskeméti családokat bemutató beszélgetés is, ahol a Családi album Facebook csoport tagjai idézték fel számos régi fotóval több generáció alakját. *Dunatétlen* generációk találkozására került sor, ahol szintén családi fotók segítségével emlékeztek a múltó időre. A gyerekeket több helyen a kalóz nagypapa várta mesével, versekkel, szituációs játékokkal.

A pici babák minden család szemefényét jelentik. Bács-Kiskun megyében több program is figyelt rájuk. *Kecskeméten* Babahancurkára érkeztek a babák és mamák, *Gátéron* Babaolvasójegyek átadására került sor, *Kerekegyházán* Babusgató, *Baján* Cirógató foglalkozáson vehettek részt a legkisebbek. De volt közös mondókázás *Bátmonostoron*, *Izsákon*, *Katymáron*, *Kiskunfélegyházán* és *Kunadacson* is.

2013. OKTÓBER 9. BARÁTI O-BEN

A barátság napja is többféle lehetőséget kínált a közös gondolkodásra. Erről az óvodásokkal és a kisiskolásokkal játékos foglalkozásokon beszélgettünk, mindenütt a témához illeszkedő értékes irodalmi alkotások megismerésével összekötve a programot. Lennél a barátom? – ez a kérdés az *izsáki* gyerekeknek szólt, akik dramatikus játékkal járták körbe ezt a minden korosztály számára fontos témát. A tinik a Barátság-e az e-barátság? kérdéskört vitatták meg, Tabdin pedig Mitől barát a barát? nem könnyű kérdésre kerestek választ a kamaszok. *Katymáron* vidám túlélési tippeket kaptak a könyvtárat felkereső fiúk és a lányok. *Akasztón* „Őszülő őszidők ősszel” címet kapta az időskorúak barátságáról szóló program, míg *Kecskeméten* a virtuális barátság és a személyes együttlét volt a nagyik nyilvános órájának témája.

Vakler Anna és Móser Zoltán szerkesztésében zenés vers-estre került sor Boldog vagyok címmel. A Weöres Sándor költeményit bemutató összeállítás szépen illeszkedett az emberi kapcsolatok témáihoz.

2013. OKTÓBER 10. EGYMÁSRA FIGYELVE, EGYMÁST SEGÍTVE

Ismét tartalmas napként jegyeztük naptárunkba az egymásra figyelésről, egymás

segítéséről szóló napot. Ez a téma az elmúlt évek alatt semmit nem veszített aktualitásából, így újra és újra igyekszünk bemutatni az érdek nélküli segítségnyújtás különböző formáit. Fontosnak tartottuk, hogy a megelőzésről szóló szakszerű rendőrségi, fogyasztóvédelmi, egészségügyi tájékoztatók is helyet kapjanak a hét eseményei között. *Szokmáron* a Kalocsai Rendőrkapitányság „Kamureg” címmel hívta fel a tinik figyelmét a digitális világ veszélyeire, a világhálón való megjelenés következményeire.

Mindezek mellett arra is folyamatosan szükség van, hogy a könyvtárak speciális szolgáltatásainak népszerűsítésére, az Otthon Könyvtár kínálta lehetőség széleskörű bemutatására is sor kerüljön.

A *Katona József Könyvtárban* nagy érdeklődés kísérte Flamann Ildikó fazekas-keramikus Tapintható mesevilág c. kiállítását. A magyar népmesék motívumait bemutató kerámiák letapogatásával a vakok és gyengénlátók is bepillanthattak Meseország életébe. A bemutató megnyitóján a budapesti Landini Régizene Együttes lépett fel, amelyben kizárólag vak emberek muzsikálnak együtt. Nagyon örültünk, hogy sorstársaik közül sokakat köszönthettünk a népes közönség soraiban. Kalocsán az Értelmi Fogyatékosok Napközi Otthona lakóinak ismerkedtek a könyvtárral, valamint a Nebuló Speciális Iskola diákjai több alkalommal is részt vettek speciálisan számukra szervezett foglalkozásokon. Kerekegyházaán a SINOSZ megyei szervezetének bemutatkozására került sor. A magyar jelnyelv, mint a kommunikáció eszköze címmel.

2013. OKTÓBER 11. BEFOGADÁS, ELFOGADÁS

Mindannyian tapasztaljuk, hogy amíg a kicsi gyerekek számára teljesen természetes az egészségügyi, származási vagy anyagi okokból hátrányos helyzetű társaik elfogadása, addig a kamaszok és a felnőttek már sokféle előítéllettel küzdenek. A könyvtárak, mint akadálymentes és nyitott kulturális intézmények számtalan esetben spontán is lehetőséget teremtenek az ilyen irányú tapasztalatszerzésre. A befogadás és elfogadás napján kiállítások, közös játékok, olvasmányélmények közös felelevenítése segítette megszerezte az emberi sokszínűségekre való rácsodálkozást. A programok

összeállításánál több településen számíhattunk a civil szervezetek, az egyházak alkotó együttműködésére.

Tabdin A csúnya kislány történetének megismerésének segítségével beszélgettek óvodásokkal a másságról. *Baján* a Fogyatékosok Nappali Intézete tagjainak könyvtári foglalkozását a helyi plébános segítette. *Kecskeméten* A béka és az idegen c. mese alapján vitattuk meg a kamaszokkal a befogadás, elfogadás kérdéskört. *Dunatétlen*en Németh Mihály, a Láthatatlan kiállítás egyik vak vezetője tartott előadást.

2013. OKTÓBER 12. 7 HATÁRON INNEN ÉS TÚL

Megyénk településein is jelentős számban élnek más nemzetiségű, más kultúrát képviselő emberek, és több település rendelkezik tartalmas testvérvárosi kapcsolatokkal. Ez a nap kínált lehetőséget az európai népek szokásaival, meséivel, játékaival való ismerkedésre.

Akasztón Népek konyhája - nemzetek étkei címmel került sor előadásra, Bácsalmáson népmesékkal indultak világ körüli útra a gyerekek. *Baján* horvát nyelvű könyvtári foglalkozásra várták a város és környéke diákjait a Pélmonostori Városi Könyvtár és a Horvátországi Magyarok Központi Könyvtára munkatársai. Ugyancsak *Baján* A folyó, ami összeköt címmel egy kiállítás keretében népszerűsítették a Dunáról gyűjtött dokumentumokat. *Bátyán* egy interaktív könyvtári órán témája horvát testvérvárosuk, Bacina és környéke földrajzi, kulturális és gasztronómiai értékeit fedezték fel az érdeklődő, *Kiskőrösön* pedig kamara-kiállítást rendeztek a város testvértelepüléseiről szóló dokumentumokból.

* * *

Több könyvtár élt azzal a lehetőséggel, hogy az emberi kapcsolatok témájához illeszkedve a hét napjain visszatérő eseményekre invitálta a lakosságot. *Kecskeméten* Vakrandi egy könyvvel címmel nagy sikere volt annak a kezdeményezésnek, hogy egy – kifejezetten erre az alkalomra készült – csomagolópapírba bugyolált „titkos” olvasnivalót kölcsönözhetnek az olvasók. Egyetlen feltétel az volt, hogy a „pakkot” csak otthon szabad kibontani. A csomagok olyan szépirodalmi alkotásokat rejtettek, amelyek a hét témaköröihez kapcsolódtak.

Tóth István fotóművész a Katona József Könyvtárnak ajándékozta több alkotását.

Ezek nyilvános bemutatására az Országos Könyvtári Napok alatt került sor. Az idős művész még egy beszélgetésre is vállalkozott a Könyves Vasárnapon.

Az Összefogás keretében Bács-Kiskun megyébe is érkeztek vendégek: Karafiáth Orsolya Kalocsára, Kepes András Kiskunfélegyházára, Vujity Tvrtko Lajosmizsére látogatott. A Csöpp Színház interaktív mesejátészóját Csólyospáloson, Jászszentlászlón, Kömpöcön, Prágai Tamás tanulságos meséjét Akasztón, Dunaegyházán és Dunatetőtlenen élvezhették a gyerekek. Finy Petra a kunszállási, Paulovkin Boglárka a kecskeméti kisiskolásokat varázsolta el, Sohonyai Edittel pedig a megyeszékhelyen a kamaszvilág örömeiről és gondjairól beszélgettek a tinik.

2013. OKTÓBER 13. KÖNYVES VASÁRNAP

Sok látogatót vonzott 2013-ban is a **Könyves Vasárnap**. Ezúttal az időjárás is kedvezett, a napsütéses őszi napon szívesen kimozdultak az emberek. A rendhagyó nyitva tartás, az ingyenes beiratkozás, a könyvtári játékok, koncertek komoly hagyománnyal rendelkeznek megyénk településein. Ezek iránt már nyár végétől érdeklődik a lakosság. Könyvtárai szokás szerint valamennyi korosztályra gondoltak, amikor kialakították a nap kínálatát. Így sokan kihasználták az ingyenes beiratkozás lehetőségét, és a régóta nélkülözött könyvek jelentős számban kerültek vissza a könyvtárakba a késedelmi díjak elengedése miatt.

Kecskeméten különleges volt a könyvtárnyitás. A véletlenszerűen belépő párok közösen fogalmazhattak meg üzenetet a könyvtárról. A nap folyamán minden beiratkozó próbára tehetette szerencséjét a **Könyvtári pörgettyűt** megforgatásával. A Könyvtári kávézóban óránként más-más témakörben lehetett választ keresni kvíz-kérdéseinkre. Este a felnőttek a Kapcsolatok szigetén tehetek egy villámlátogatást:

„A Kapcsolatok szigetére érkeztél. A sziget területe 250 m², a hozzá legközelebb eső szárazföld egy mérföldön belül van. A helyi híradóban lehetett hallani, hogy ma Könyves Vasárnap van, ráadásul 13.-a. Ezen a napon érkezett a közös erőpróba ideje. A szigeten a legnagyobb kincs, a másokkal való együttlét. Közösen tudunk csak boldogulni, ha meg akarjuk ismerni a sziget titkait. Több akadályt kell leküzdenünk együtt, de sokan lesznek segítségünkre. A sziget szellemisége az emberiséggel egyidős, ahonnan bárhová el lehet jutni. Egyedül azonban senki nem tudja megtenni a

továbbvezető utat, csak másokkal együtt. A 7 itt is szerencseszámod lehet, de jó, ha tudsz játszani, énekelni, alkotni, olvasni. Ha most összefogsz másokkal, biztosan lesz egy jó estéd.” – tudták meg vendégeink a játék elején. Ezután közös hídépítéssel, memóriapróbával, védőháló készítésével bizonyították, hogy helyük van a szigeten. A nap filmvetítéssel és barátságbulival zárult.

* * *

A megye könyvtárosaitól kapott visszajelzésekből tudjuk, hogy hasznosnak ítélték az általunk készített központi forgatókönyveket. A **kalóz nagypapa** c. foglalkozás alapját Marék Veronika meséje jelentette. A mesehallgatás mellett volt hangulatos beszélgetés a családokról, játszottak a gyerekek a témához illő szólásokkal, közmondásokkal, készült „családi tabló”, a foglalkozások végén pedig még nagypapákat is rajzoltak többek között *Bugacpusztaházán, Csólyospáloson, Dunafalván, Dunaszentbenedeken, Jánoshalmán, Katymáron, Kecskeméten, Kiskőrösön, Nyárlőrincen.*

A **Mesél a Könyvtári Maci** program a Bács-Kiskun megyei óvodásoknak és kisiskolásoknak szól. A Maci mindig a korszerűen felújított szolgáltatóhelyeink átadási ünnepségén költözik be könyvtárainkba, hogy attól kezdve verssel, mesével, játékkal kedveskedjen a kicsiknek. A foglalkozásokat a helyi könyvtárosok tartják a Katona József Könyvtárban készült, részletes forgatókönyv alapján. 2013 őszén egy magyar népmesével, néhány mondókával, versikével, gyerekdallal várta játszótársait a Könyvtári Maci *Bátmonostoron, Bócsán, Borotán, Csávolyon, Csengődön, Dunatétletlen, Garán, Kaskantyún, Katymáron, Kadafalván, Ménteleken, Kéleshalmon, Kunpeszéren, Mátételkén, Miskén, Pálmonostorán, Petőfiszálláson, Szentkirályon és Újteleken.*

Sokszíniűen szólt az emberi kapcsolatokról a **Madarat tolláról** foglalkozásunk, betűvadászattal, szótotozóval, közmondás-stafétával próbára téve a gyerekek ismereteit, tapasztalatait. A játékos foglalkozásokat *Bácsszentgyörgyön, Bátyán, Fajszon, Fülöpjakabon, Géderlakon, Homokmégyen, Jánoshalmán, Katymáron, Ménteleken, Kiskunfélegyházán, Kunbaján, Madarason, Miskén, Nyárlőrincen, Szakmáron, Szentkirályon, Uszódon* tartották.

Népszerű volt a **Családi örömök** c. programsorozatunk is.

Ismét Bács-Kiskun megyéből vettek részt a legtöbben **Betűbuli**, és a **Ne csak lójj a neten!** országos internetes játékokban.

A központi promóciós anyagokon kívül (plakát, szórólap, naptaras könyvjelző, könyvtámasz, apró meglepik) 2013-ban nem volt lehetőségünk újabbak beszerzésére. A települések közti elosztásánál a regisztrált programok számát és várható célközönségét vettük figyelembe.

A helyi programokat népszerűsítő szórólapok az egészségügyi, szociális és oktatási intézményektől kezdve a bevásárlóközpontokig, lakótelepekig, civil szervezetekig sok helyre eljutottak.

Minden eseményhez A/3 méretű plakátokat készítettünk, ezek elektronikus változata a honlapunkra és a közösségi oldalakra is felkerült. A kistépüléseken működő szolgáltatóhelyeinkre, valamint a városokba elektronikus úton juttattuk el az általunk szerkesztett, a központi elemeket tartalmazó plakátokat, amelyeket az adott helyszíneken már csak nyomtatni kellett.

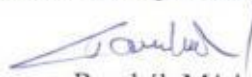
Kecskeméten hagyománnyá vált, hogy a Katona József Könyvtár főbejáratának két oldalán óriás méretben is megjelenik az Országos Könyvtári Napok logója – már jóval az események előtt. Így volt ez 2013-ban is.

Az Országos Könyvtári Napok legszebb, legemlékezetesebb pillanatait sok-sok digitális fotó őrzi. Ezekből folyamatosan válogattunk a központi honlapra is. A Katona József Könyvtárban történekről naponta hírt adott a Kecskeméti Televízió, majd egy stúdióbeszélgetéssel kiegészített összefoglalót is vetített.

Köszönjük támogatásukat, amely hozzájárult ahhoz, hogy 2013 októberében is sokan elfogadják hívogatásunkat a *Könyvtárak összefogása az emberi kapcsolatokért* Bács-Kiskun megyei eseményeire.

Beszámolóink olvasható: www.bacstudastar.hu Pályázatok menüpontban

Kecskemét, 2014. február 17.

Ramháb Mária
megyei könyvtárigazgató
főtanácsos

